

Khi ch đang giai đo n sung mãn nh t c a tu i h i xuân thì hăng đi n t n i anh ch cùng làm vi c g n ba ch c năm g i gi y báo cho bi t anh b laid off!

Tác gi s ng t i Ottawa, Ontario, Canada t 1980. Bút hi u là tên tr ng h c n i ng i v t đã d y môn Sinh - Hoá t cu i th p niên 70.

Khi ch đang giai đo n sung mãn nh t c a tu i h i xuân thì hăng đi n t n i anh ch cùng làm vi c g n ba ch c năm g i gi y báo cho bi t anh b laid off! Th c ra, cái v laid off này không còn là đi u m i m . Nó đã đi n ra l i r i t đ u năm ngoái khi kh ng ho ng kinh t ch a có đ u hi u thuyên gi m mà ng c l i. Các hăng đi n t đang đua nhau di chuy n hăng x ng t i nh ng n c kém phát tri n đ gi m b t ti n l ng ph i tr so v i l ng tr cho công nhân c các n c tiên ti n nên công vi c ngày càng b thu h p l i kéo theo s gi m b t nhân viên trong hăng.

G n ba ch c năm làm vi c liên t c, qua bao nhiêu l n hăng, x ng c t gi m biên ch . Anh ch v n tr v ng nh nh ng cây c th nh đ c tính c n cù, ch u khó, khéo tay ... B ng đ ng t i lúc ph i c m t gi y laid off trong tay, c hai đ u th y ch i v i, h t h ng không tin vào th c t l nh lũng, tàn nh n đ c ghi rõ ràng trên gi y tr ng m c đen! Đành r ng h n năm nay, cái vi c laid off đã x y ra th ng xuyên n i anh ch đang làm vi c. Đã x y ra v i nh ng ng i thân, ng i b n c a mình trong hăng ... nh ng ch a bao gi h nghĩ nó s x y ra v i h dù trong thâm tâm, h cũng h i h p lo l ng m i khi có nh ng r tai t đ ng nghi p: "Hình nh hăng đang chu n b laid off"!

K ra, g n ba m i năm c n m n làm vi c và chi tiêu ch ng m c. Anh ch cũng ch ng có đi u gì ph i lo l ng v m t kinh t . Chi tiêu hàng tháng cũng ch chi m h t phân n a s ti n làm ra. Ph n còn l i, b ngân hàng, mua bond, GIC ... Lãi xu t hi n tai tuy không cao nh ng v n đ u đ u có thêm m t kho n ti n th ng đ hàng tháng. Cái nhà tr h t mortgage t lâu. Các con đã l n. Đ a con đ u t t nghi p đ i h c, đang đi làm v i s l ng h n h n cha m . L ng lĩnh hàng tháng v ch c n trích m t ph n dùng chi tiêu cho nhu c u riêng c a nó. Kho n ăn u ng, nhà c a đã có b m lo. S đ th a đ c m khuyên b vào ngân hàng dành mua nhà riêng sau này khi chúng l p gia đình. Đ a nh , cũng g n xong đ i h c nh ng anh ch không ph i bần khoản v ti n h c ho c chi tiêu l t v t vì nó đ c h c b ng l i làm co-op nên mang ti ng là sinh viên mà trong ngân hàng v n có ti n r ng r nh .

Th c s mà nói, tin anh b laid off làm cho ch ch i v i, h t h ng h n anh! Ph n l n ng i v th ng hay lo ng cho kinh t gia đình nhi u h n ng i ch ng !. Chính vì lo xa nên nh ng lúc công vi c xuôi ch y, ti n vào đ u đ u, ch v n không h phung phí, tiêu pha b a bãi. G n ba ch c năm mà anh ch cũng m i đi du l ch vài n i g n nh t nh n c c ng hòa Dominican, Cuba ... theo nhóm b n cùng hăng t ch c đi theo đoàn. C hai v ch ng đ u ch u khó, không c b c, r u chè... nên kinh t gia đình r t n đ nh. Không đ n n i ph i lo ng n u nh ch ng may, anh b laid off vnh vi n thì cái kho n ti n bù cũng nh s ngày vacations còn r t nhi u c a anh cũng đ kéo đ n đ n lúc anh h ng ng h u. Cùng l m, đành l y h u non! Mà đ i u đó r t khó x y ra vì dù sao, ch v n còn đang làm vi c. Hình nh , cái l i c a hai v ch ng cùng làm chung hăng là ít khi nào c hai cùng b laid off. Không bi t đó là lu t bù tr c a th ng đ hay tính toán c a l ng tâm con ng i ? Dù sao chng n a, nh ng lo xa t tr c c a ch đã giúp anh ch gi m b t lo ng v kinh t b nh h ng b i s r i ro này.

V lý thì có v n nh ng ch v n b n th n nghĩ ng i. Gi ng tr a, m y Mít cùng chung hăng l i t t p ng i g n nhau t oán. T i g n m t n a b "dính" không v thì ch ng! Tuy nhiên, công b ng mà nói, các s c dân khác cùng làm còn b laid off nhi u h n Mít nhà ta. Có th Mít ch u khó, ho c may m n h n, đang làm n nh ng b ph n còn c n ng i ... Không bi t tin nào chính xác c . M i ng i đoán m t ý. Ng i b laid off hôm nay thì r u r i còn ng i ch a b l i pháp ph ng đ đoán t ng lai c a mình, c a hăng x ng, mà t ng lai thì: "Whatever will be will be" !

M y tu n đ u sau khi anh b laid off. Ch đi làm v đ n nhà đ u th y anh có v b n ch n ch đ i. Anh cũng h n h vào vai ng i n i tr đ m. Đ n đ p nhà c a, n u b a t i s n sàng. Tr c kia, khi cùng nhau v nhà sau bu i làm, anh cũng lảng xng đ i b p ph ch n u ăn b a t i nh ng anh chúa v ng, nh t h m rau cũng không s ch. Thái th t bò mi ng dày mi ng m ng...ch làm v ng tay. Th ng th ng, ch đ i khéo anh lên phòng khách xem TV đ ch t làm cho nhanh. Ch v n thích n u ăn nên ch u khó h c h i các món ăn l , ngon t b n bè ho c sách v . N u ăn đ i v i ch nh là thú tiêu khi n nên ch vào b p ch "múa" (t anh th ng dùng đ t hào cái nhanh nh n, đ m đang c a v hi n) m t lúc là c m canh nóng h i đ canh đ rau cùng th t cá. Anh xem TV nh ng cũng th nh tho ng ch y xu ng b p "n nh đ m" vài câu. Có v nh anh áy náy khi th y ch n u n ng trong b p m t mình sau tám ti ng mi t mài làm vi c hăng nh anh! Bây gi , anh vào vai chính n u b a t i cho c gia đình đ "chúc t i" b laid off n m nhà cho n nhi ra tr n. Th y anh háo h c ch c nhà th ng th c và bình ph m món ăn do anh đ o di n. Ch không n nói th ng nh n xét mà ch g t gù "Ăn cũng đ c"! Ho c "ngon quá nh ng hôm nay em không đói nên ăn ít"... cho anh kh i t i thân! B n tr con thì mi n bình lu n! Ăn không đ c chúng gi i pizza tráng mi ng "dinner" thay c m.

R i ch cũng khéo léo vi n c đ anh "nh ng" ph n n u ăn cho mình. Ch đ u bi t ch đã b c đ u t o cho anh thói quen l i cùng v i th i gian r nh r i quá nhi u không bi t làm gì nên anh ph i tìm thú tiêu khi n cho mình đ gi t thì gi . Dĩ nhiên anh không đi casino vì anh th a

bi t "c b c l b c th ng b n"! Trong ba th c h i nh ng ng i đ n ông l i đ m m e theo c Tú X ng nh n đ nh: "M t trà, m t r u, m t đ n bà" anh c ng đ c ba theo m c đ khác nhau. Trà l th anh nghi n nh t, nh ng u ng trà đ u c h i ? R u, anh ch nh p m i khi c b n. Đ n bà dĩ nhiên không th thi u trong cu c đ i nh ng anh th ch n ăn c m nh h n ăn ph ! Mu n đ i c m l món ăn ngon lành, b d ng v i anh. Tóm l i, anh không đ i casino n ng ti n, không say s a t u quán, không gái gú bên ngoài mà chung th y v i ng i v đ m y ch c n m chia s bu n vui. Nghe ra, anh l ng i đ n ông hoàn toàn, ch ng c gì khi n cho ch ph i phi n lòng. V y mà ch l i phi n lòng v m t thú tiêu khi n khác c a anh. R t l phi n lòng . Ch phi n đ n đ c lúc ch chán đ i, th y đ i l vô nghĩa. Ch đ nghĩ đ n gi i pháp ly đ đ trút b n i mu n phi n này. N u nh không nghĩ v nh ng đ a con ngoan ngoãn lúc nào cũng c n c đ y đ cha m , ch ch ng còn thi t tha v i cu c s ng!

Th c ra, thú tiêu khi n c a anh cũng l thú tiêu khi n c a b n, c a t i, c a h u h t chúng ta nh ng lúc r nh r i. Nó vô h i n u ta dành thì gi đ ng m c v i s say m e v a ph i. Đ n này anh đ đ h t tâm trí và th i gian cho nó .Anh m e xem phim t p nh t l nh ng phim võ hi p c a H ng k ng, Đ i lo n. Anh t i xu ng vô s t m ng đ m e m i theo d i. M i đ u anh ch gi i trí trong kho ng lúc ch làm trong h ng r i đ n đ n chi m h t c th i gian sau b a ăn t i. Hai v ch ng ch c ó vài ti ng đ ng h ng n ng i trong và sau b a ăn t i đ tâm s , bàn b c vi c nh ... Anh c t b t đ n cái qu ng th i gian q u b áu đ ó. Ch nói gì anh cũng ch m l y l ch th c ra anh c nghe gì đ u! Tâm trí anh đ đ t hoàn toàn vào nh ng võ sĩ đ ng bay trên ng n cây đ ném phi tiêu m t r i! M i đ u ch t nh h t b phim này thì xong nh ng ch đ u bi t phim b tr n lan, dành c đ i cũng không xem h t đ c. Anh c mi t mài v i phim, không tha thi t v i nh ng gì đ ng còn hi n dĩ n quanh mình. Ch đ i làm, anh n nh không bi t các con đ ng đ u, làm gì... Có vi c c n, ch gi i phone v anh không c th i gian đ nh c máy nghe. Nh n tin, anh không ki m tra... Anh m e m i xem, m t không r i m n hình h t gi này đ n gi khác. Không bi t anh c dành chút thì gi ăn u ng không mà trông anh m t m i, ph ph c nh m t ông già! Ch s làm v h i anh vi c gì anh cũng ng ngác nh ng i m t h n. Nh c a l nh tanh, con cái v ng nh, ông ch ng m e m i ô m TV. T i thân, ch vào phòng ng ô m gi khóc m t mình.

Tu i h i xu n c a ng i ph n nh i u khi đ i nh ng nhu c u yêu th ng n ng m. Có nh ng lúc ch c n bi t bao b vai v ng ch c c a anh đ đ a vào. C n m t s thông c m s chia nh ng bu n vui hàng ngày. C n m t quan tâm v nh ng thay đ i khó ch u b t đ u xu t hi n n ng i ph n trong l a tu i ti n m n kinh. Ng i ta nói ti n m n kinh l th i k khó kh n nh t c a ng i ph n n n r t c n s quan tâm t nh c a ng i thân. R t nh i u lúc ch v t v m t mình v i nh ng c n b ng nóng toàn thân do s gi m b t các hormone. R i nh ng m t m i vô c ... Nh ng lo âu không đ u... Ng i ch c n chia s kia đ ng th n nhiên khóc c i cùng nh ng cú phi thân trong phim võ hi p !

M t s can thi p đ ng lúc c a "tình cũ" đ kéo anh ch ra kh i c nh l nh nh t "đ ng sàng đ

mang" đang mu n d n t i chia lìa tan vỡ ! Có th g i là "tình cũ" không khi hai ng i ch a bao gi nói ti ng yêu nhau! Tình cũ này là ng i b n thân thi t c a ch t h i còn nh xú c a cái th hai đ a cãi nhau chí choé và x ng hô v i nhau "mày ,tao" thân m t. L n d n bên nhau v i m t s thân thi t nh anh em trong nhà t i khi h n gi t mình ch t nh n ra "con bé l lem" ngày nào đã tr mã d y thì xinh đ p h n ra. H n ng ngàng nhìn con bé b ng m t cái nhìn khang khác. Cái nhìn l lũng này đ ng l i trên má con bé làm cho má nó h ng lên b n l n. Cái nhìn đ c gi l i trong tim đ tim nó đ p h i h l c nh p...

R i hai đ a chuy n sang x ng hô "C u, t "cho đ n bây gi . M t tình c l i khi n hai đ a h i ng nhau n i x l quê ng i i khi ch đã ch ng con đàng hoàng mà h n v n phòng không. Cũng chính h n là ng i d n d t v ch ng ch vào làm cùng hãng đ i n t còn ch l i là ng i mai m i c i v cho h n khi th y h n v n cô đ n.

Quan h qua l i gi a hai gia đình r t thân thi t. Ch ng ch cũng nh v h n ch a bao gi đ t m t d u h i nghi ng gì v quá kh ngày x a. H ch bi t ch và h n là nh ng ng i b n thân cũ .Không bi t trái tim h n còn rung rinh khi g p l i ch ? Riêng ch đ i v i h n v n thân thi t, t nhiên. Ch tin c y hoàn toàn vào tính "quân t " c a h n. V n có c m giác êm đ m tho i mái khi cùng nhau g i l i chuy n ngày x a cùng tr ng cùng l p ngh ch ng m tai quái ch sau qu và ma. Ch cũng t v ch ra biên gi i t nh gi a hai ng i vì bây gi m i ng i đ u đã có m t gia đình êm m. K ra, n u ch không v ch, h n cũng ch ng l n s n. H n là v y, r t tr n tr ng h nh phúc c a b n bè. H n v n quan tâm, che ch , ân c n v i ch nh x a. H n lúc nào cũng là ng i b n tri k nh ng không bao gi ch k chuy n bu n trong quan h v ch ng cho h n nghe. V h n tr h n h n r t nhi u và h quy t đ nh không có con! H n th ng l ng tránh khi ch mu n tìm hi u nguyên nhân và t ra gay g t v i h n v v n đ này.

Cái hôm h n h i ch t i sao bây gi trông xanh xao m t m i thì t nhiên ch b t khóc làm h n ho ng h t. R i h n ng i im l ng th dài. Ngày th b y, h n r ch ng ch đi câu cá t i t i m t m i v . Anh vào nhà ng ng ng ã ng c nh v trong gian b p nh ngày x a khi ch đang chu n b c m t i. R i anh ng p ng ng k cho ch nghe v c n th nh n c a h n trút lên đ u anh khi hai ng i n i câu cá. H n đã b o anh là ng i không có tim. H n nói anh không ph i là đàn ông, anh hoàn toàn không x ng đáng v i ch . Không bi t tr n quý, b o v gia đình...

Mi đi u, ch còn th t v b t c n nghe anh nói. L ng tránh nh ng c ch thân m t c a anh. R i khi anh bày t n i day d t, bu n chán c a ng i đàn ông tr c t trong gia đình mà không có vi c làm, h ng s l ng th t nghi p ít i h n li u y u đào t . R ng th y ch có v bu n bã, th nên anh nghĩ ch coi th ng anh, cho anh là ng i "b t tài, vô d ng"... Nói tóm l i, anh tâm s v m c c m c a m t ng i đàn ông t cho mình là k y m th khi b th t b i...

N c m t dng đ y mi, ch cũng th n th c th l cho anh rõ tâm tr ng não n c a ng i ph n nghĩ ch ng không còn quan tâm săn sóc đ n mình khi nhan s c đang tàn phai. Đ i v i ch , h nh phúc gia đình là th quý nh t. Ti n b c c n nh ng không làm nên h nh phúc. C có v có ch ng bên nhau thì bi n đông cũng tát c n... R ng không bao gi ch quên đ c nh ng ngày đ u b ng n i x l quê ng i v i đôi bàn tay tr ng. Các con còn nh , hai ng i ph i chia ra ng i làm ca sáng, ng i l y ca chi u đ thay phiên nhau v a trông con v a đi làm! R i anh còn t n d ng t ng giây phút r nh r i đ làm thêm gi trong nh ng d p l t t. Làm sao ch có th s ng thi u anh đ chia s bu n vui hàng ngày...

Th i gian nh ng ng l i l ng nghe h trút h t tâm t kìm nén lâu nay. Sau bao nhiêu tháng "chi n tranh l nh", đây là l n đ u tiên hai ng i m i có nh ng giây phút chia s m c cho nhau.

R i không bi t t lúc nào, ch th y mình đang t trong vòng tay m áp c a ch ng. Đ u ch nép vào ng c anh đ nghe t ng gi t n c m t nóng h i tuôn trào kéo theo h t nh ng u phi n ch t ch ng bao ngày tháng.